

Svamp, insekter eller båda delar

Angripna betplantor. De svarta angreppen syns strax under hjärtbladen. Exempel från angripna fält våren 2021.

Strax efter att betorna kom upp våren 2021 blev många plantor angripna. Frågan var vad orsaken var. Svamp, insekter eller kanske både och. Skadorna såg ibland ut som rotbrandsangrepp.

Inledningen på säsongen 2021 kommer man ihåg som en tid med frostbitna fält. Det var kallt och de uppkomna plantorna stod i princip stilla. Under denna tiden blev plantorna

i vissa fält angripna av något som gav svarta rothalsar under hjärtbladen. Vissa fält med mycket angrepp fick sås om.

Liknade svampangrepp

Plantor med angrepp var svarta på hela den synliga delen av rothalsen ovan jord. Det var mycket likt rotbrand. Det kom in en hel del plantor till NBRs labb och vi undersökte dessa. Samtidigt kom det rapporter om förekomst och angrepp av trips.

Nygammal företeelse

Den här typen av symptom var vanligare för några decennier sedan, då betningsmedlen inte var så effektiva.

Nu har vi inte längre tillgång till effektiva neonikotinoider mot insekter och symptomen ser ut att komma tillbaka.

Tidigare sa man svamp och insekter i samma andetag, men efter många års arbete med *Aphanomyces* vet vi när och hur den visar sig.

Angreppen nerifrån

Gemensamt för angrepp av svampar som finns i jorden eller på fröet, är att angreppen kommer nerifrån.

Det säkraste sättet att få reda på vilket är att gräva upp plantan och se efter. Insektsangrepp kan förekomma överallt, men ofta fläckvis på rothalsen.

Omsådd eller ej

En anledning till att ta reda på om det är insekter eller svamp som är problemet är för att ta rätt beslut gällande omsådd eller ej.

Om det är hög förekomst av rotbrand kan problemet uppstå igen, i synnerhet om tempera-

turen ökar. Vi vet också att rotbrandsangripna plantor kan slå nya finrötter och sätta fart igen.

Insektsnag blir inkörsport

Angreppen var ofta koncentrerade till precis under hjärtbladen. Undersökningarna av ett tiotal fält visar att i de svarta partierna på rothalsen fanns det ibland angrepp av svamparna *Rhizoctonia* och *Fusarium*.

Mycket latin för den oinvigde, men i stort betyder det att insektskadorna blev inkörsport för svampar från jorden.

På rötterna fanns det ofta *Pythium*, inte så mycket *Aphanomyces*. Det kalla vädret gav lång tid för angrepp av *Pythium*

och antagligen även av frilevande nematoder.

Verktyslådan

En hel del fält blev luckiga av de tidiga angreppen. Sen blev det en våt vår, vilket gav risk för angrepp av *Aphanomyces*.

Vädret råar vi inte på, men det vi har i verktyslådan mot jordburna svampar är att se till att kalk- och växtnäringsstatusten är god och att så en tolerant sort. Bästa medicinen är trots allt en planta som växer snabbt.

Lars Persson
NBR Nordic Beet Research

Du kan få dina bilder införda i Betodlaren

Du behöver inte vara en hejare på betor, däremot är det en fördel om du vet hur man tar bra foton. Vi söker efter nya bilder till Betodlaren. Så ta kameran med dig ut i fält eller leta i ditt arkiv!

En bild som platsar för framsidan premieras med 1 200 kr. Ersättningen för bilder inne i tidningen är 300 kr.

Vi tar endast emot digitala bilder och vi förutsätter att upphovsrätten innehas av den person som skickar in bilderna.

Till förstasidan behöver vi stående format 175 x 245 mm eller 2 067 x 2 894 pixlar (upplösning 300 dpi). För mindre bilder gäller högsta möjliga kvalitet.

Materialadress: amo@profileramarketing.com
Ange namn, adress, telefonnummer och e-postadress.